

TRF FOR DUMMIES

Hva er hensikten med Rotary? I mitt første innlegg var jeg inne på det spørsmålet. Svaret den gangen virket nokså innadvendt, kanskje. ”Tanken bak etableringen av Rotary var at ledere for forskjellige foretak regelmessig skulle treffes i en kameratslig ånd for å lære hverandre å kjenne, utveksle erfaringer og støtte hverandre i deres bestrebelser på å drive hederlige virksomheter.” Mange synes at det viktigste med Rotary er at vi har et godt kameratskap, at vi lærer av hverandres yrker og livssituasjon, og utfordrer hverandre på en etisk holdning i privatliv, yrkesliv og samfunnsnivå. Det er jo godt og nyttig, men det hjelper ikke så mange andre. Og noe av poenget med Rotary var jo nettopp å fremme og styrke viljen til å gagne andre, deri medregnet å arbeide for internasjonal forståelse, samhold og fred.

Derfor var de ikke kommet lenger enn til Convention i 1917 før ideen kom: ”Å opprette et fond som vi kan bruke til å gjøre noe godt i verden i form av veldedighet, utdanning og andre samfunns-gagnlige servicetiltak.” Og dermed var The Rotary Foundation skapt. På grunn av skattefradragregler ble fondet holdt utenfor Rotary International, men med sterk innflytelse fra RI, slik at det er en tidligere RI-president som er fondets styreleder.

Det gikk lang tid før det ble noe større på fondet. Først i 1947, da Paul Harris døde, strømmet det inn bidrag til minne om ham, og i 1957 opprettet man ”Paul Harris Fellowship”, slik at den som betalte inn 1000 dollar til fondet, fikk en medalje, en ekstra fin nål og retten til å kalle seg Paul Harris Fellow. Mange steder i verden gjør medlemmene det, mens i vår del av verden er det mest vanlig at klubbene betaler inn summen og de får dermed rett til å utnevne en person som PHF – som en æresbevisning. For hver 1000-dollar som registreres fra klubben får vi rett til å utnevne en PHF. TRF er det største humanitære fondet i verden med meget lave administrasjonskostnader. Pengene som utgjør fondet kommer ikke fra noen pålagt medlemskontingent, men fra frivillige bidrag fra Rotarymedlemmer over hele verden, renter på kapitalen og en del testamentariske gaver. Kanskje du lurer på det med frivilligheten – hvem har egentlig spurt deg om du vil bidra til Fondet?

Fra RI forutsettes det nok at hvert medlem bidrar, og i vårt distrikt passer de på at det betales inn 35 dollar pr medlem pr år til fondet, altså ca. 250 kroner. Vi understreker av og til at Rotary ikke er noen veldedig organisasjon og synes det er OK at vi ikke blir bedt om å bidra i øst og vest. Men om vi først skal bruke vårt medlemskap til å gjøre noe godt for andre, er vel ikke 250 kroner i året noen forferdelig sum å bidra med?

Det er klubben som melder til distriktsguvernøren hvor mye vi har planer om å betale inn til TRF inneværende år. En slik innbetaling kan selvsagt ordnes ved at presidenten maser på oss om å betale inn hver for oss etter egen samvittighet - eller vi kan holde flere vinlotterier og pakkeauksjoner. I stedet har vår klubb bestemt at vi legger det inn i den lokale kontingenten, slik at alle bidrar likt. Uten at vi merker noe særlig til det, er vi dermed med og bidrar i et stort humanitært prosjekt som ikke får de store overskriftene i media. Gjennom Rotaryfondet er vi med og gjør en forskjell i verden. Hvis noen ønsker det, er det selvsagt mulig å gi mer til fondet, hvis vi finner det mer nyttig enn å gi til SOS Barnebyer, Røde Kors eller Kirkens Nødhjelp. Beløp over kr. 500 gir for øvrig også rett til skattefradrag på 28%.

Mitt problem er at jeg vet lite om hva fondet gjør. Den veldedigheten vi kjenner best, er jo krisehjelpen - å bla opp noen kroner i nødhjelp når tsunamien eller jordskjelvet eller sultkatastrofen rammer et sted i verden. Og så glemmer vi det når katastrofen er over. Men med et permanent fond er det mulig å arbeide med sentrale og langsiktige prosjekter og ikke bare katastrofestunts. Halvparten av pengene brukes i et slikt langsiktig fond hvor TRF, som er blitt Rotarys utviklingsbank, kan bevilge større summer over tid til støtte for barnesykehus, leseopplæringsprogrammer, hjelp til vannforsyning i større skala, rehabiliteringsentre for landmineofre og polioskadde osv. Målområdene er det som kalles 3-H: Health, hunger, humanity.

Den andre halvparten er vi selv med og bestemmer over, gjennom det som kalles Matching Grants som kan organiseres gjennom distriktene. Her gjelder det mindre prosjekter som flere klubber og distrikter kan gå sammen om – klubber i forskjellige deler av verden. Skoler og helsestasjoner, vannforsyning – lokale grasrottiltak som en Rotaryklubb i et fattig land ser, og som de trenger hjelp til

å få gjennomført. Ved å bevilge noen penger fra oss, utløses det også midler fra den andre halvdel av TRF, og dermed kan et prosjekt gjennomføres. Vi har egentlig en konto, penger til disposisjon i dette distriktsfondet, og det er vår kreativitet og vårt engasjement som kan utløse disse midlene til gode prosjekter.

En del brukes også til stipendier av forskjellig slag innenfor utdanning og kulturarbeid.

TRF kan av og til virke veldig byråkratisk. Men Fondet er opptatt av at pengene skal brukes rett, og at prosjektene skal ende opp som gode eksempler og ikke som feilslåtte tiltak. Derfor må vi se byråkratiet som en solid kvalitetssikring. Dette handler jo også om etisk forvaltning. Men at det blir et stort regelverk ut av det, er dessverre et faktum!

Det viktigste humanitære prosjektet nå, er Polio Plus. Dette prosjektet fortjener en egen programkveld, og ikke bare to setninger borte i et hjørne! I 25 år har vi arbeidet for å utrydde denne sykdommen, og Rotary har vært en meget viktig bidragsyter både med penger og frivillig innsats. Kort sagt – ved at vi yter tilsvarende 500 kroner pr. medlem, dekker vi vår andel av dugnaden i innspurten. Det kan skje ved at hver og en betaler inn beløpet, og ved en enkel registrering også får skattefradrag. Eller klubben kan sette i gang tiltak for å samle inn penger – internt eller eksternt. Poenget er å fremskaffe 25.000 kroner fra Sandefjord RK. Det vet jeg at styret allerede har bevilget, men hvordan vil de få det inn? Ved å legge på kontingenten, ved å arrangere flere vinlotterier eller ved at vi finner på noen stunts som gir penger i kassa?

Dette var mye fakta og pengesnakk. Er det bare penger det dreier seg om i denne klubben? Skal vi ikke ha det litt koselig og glede oss over hva vi får ut av vårt medlemsskap for egen del? Hva klubber rundt omkring gjør for å gagne andre, og for å lindre verdens nød, er veldig forskjellig. Når vi leser om dette i Rotary Norden eller hører om andre klubbers aktiviteter, er jeg ikke spesielt imponert eller stolt på vår klubbs vegne. Eller som en i en annen klubb sa: *Her har 30 yrkesaktive mannfolk brukt et år på å samle inn 5000 kroner til et veldedig formål i et u-land. Det er patetisk og ikke mye å gå til avisa med!*

Er tiden nå kommet til å spørre: Hvorfor er jeg med i denne klubben? Er det fordi jeg er interessert i "What's in it for me?" eller er det fordi jeg ser betydningen av "Service above self"?

Eller som Piet Hein skriver:

Den kolde grå økonomi:
pas på at få, lad vær at gi –

den vejer tungt men glemmer let
et enkelt punkt på sit budget,

og dèt består i de værdier,
dèn bare får som bare gir.